

Aydın Pskellä günü kutluca olsun!
Göktä Boba hem Kurtarıcı bizi
hepsimizi korusun!

Herkezinä saalık, kısmet, bereket,
uznu ömür, raatlık hem uzluluk!

**HRİSTOS DİRİLDİ! HAKINA
DİRİLDİ!**

Paskellä için okuyun 5-ci sayfada

Mihail ÇAKİRä Büükelçidän çiçek

Çiçek ayın (aprel) 27-dä bütün dün-
neyin hem gagauzların Büük aydın-
nadicısının, bilim hem klisä adamının,
gagauzların apostolunun Protoierey Ay-
Boba Mihail ÇAKİRin (27.04.1861 -
08.11.1938) duuma günündän 152 yıl ta-
mamlandı. Mihail ÇAKİR hem onun eşi
İrina ÇAKİR bir mezarda topraa verili.

Foto "Ana Sözü"

Çiçek ayın (aprel) 27-dä onarın me-
zarına çiçek koydular Türkiye Respub-
likasının Moldovada Büükelçisi sayın
Mehmet Selim KARTAL hem Gagauz
Mili Gimnanın avtoru Todur ZANET.
Çiçekleri koyduktan sora, saygı duru-
mu yapıp, Canabileri dualarını yaptılar
hem baş iilttilär Büük aydınnadicımın
hem onun eşinin önündä.

Raatlıkta dinnenin gagauzların
Ayozlu insannarı!

Diil zil sesi işidiler, çannarın artık poträ düümesi öter!!!

Todur ZANET

Hederlez ayın (may) 23-dä Ga-
gauziya Halk Topluşu kendi
üstolan sesiya-
sına toplandı bir
soruşu incelemä
deyni: Moldova
Respublikasının
öndercilerinin Gagauziya (Gagauz
Yeri) avtonomiyasının yok etmesinä
denemeleri.

Sonu 2-ci sayfada

Gagauz folklorunu yaşadalım!

Foto "Ana Sözü"

Foto - Todur ZANETin

SALLANËR KAVAK

(Gagauz halk türküsü)

Sallanêr kavak, sallanêr,
Dalı kırılmış.
Eşil yapracu da
Acın erdä çürümüş.
Geliyor turnäm, geliyor,
Akça karşıda.

Turnenin da kanatçu

Yat-yareli.

Seni uran avcılar,
Acıba nereli?
Seni uran avcılar,
Acıba gülär di mi?
Bän bir candım,
bir kuştum,

Yuvamdan uçtum.

Yuvacumdan uçtum

Gurbet elinü düştüm.
İçerlerä girerim –
Evlär diil bezim.
Dışarı çıkêrim,
bakına durêrim –
Tayfa da diil bizim.

Kapumuzun önündä
Serenni pınar var.

Gelän-geçän turnelär

Sereninä konar.

Konmayın, turnäm, konmayın

Burda yaz hiç olmaz.

Konmayın, turnäm, konmayın

Tırnaklarınız donar.

Çok seläm götürünüz

Benim ihtiar bobama,

O ihtiardır, atna pinämöz,

Burayı gelämöz,

Gelsin dolaşsın.

Götürün gözäl turnelär

Anacuma seläm.

Anacum da gariptir,

Patna pinämöz,

Burayı sürtämöz.

Gelsin dolaşsın.

Çok seläm götürünüz

Benim kandan kardaşçuma.

Kardaşçum küçüktür

Yolları bulamaz,

Burayı gelämöz.

Gelsin dolaşsın.

Türküyü söledi

Fedora Borisovna DUKAL

(fotoda), Kazayak küüyü,

Çadır rayonu, Gagauziya

(Gagauz Yeri).

Yaşasın Ana Dilimiz!

Çiçek ayın (aprel) 27-dä Gagauziyada gagauz dili hem kulturaşı Günnerin
kapanışında, Komratta Gagauziyanın «Региональный Консилиум Молодежи
Гагаузии» cümne kuruluşun meropriyatıyası oldu.

Foto - Roman HOMENKOnun

Komradın merkez yolundan bir
paradlan geçip, hem bir sestä "Gaga-
uziye benim Vatanım!", "Yaşasın Ana
Dilimiz!", "Gagauziya var, var da ola-
cek!", "Biz varsak – halk ta var!" lo-
zunglarını baarak, gençler 4x12 met-
ralık Gagauziyanın Bayraanı hem çok
küçük bayrakları taşıdılar. Sora hepsi
bilä Komratın meydanında kısa bir mi-
tinga katıldılar.

Sora da, Gagauziya gençleri için,
hem hepsi için, kim o günü Komra-
dın meydanına "Ana Dili" yortumuzu
kutlamaa hem şennenmää deyni gel-
di, Gagauziyanın anılmış artistleri bir
büük konfert gösteridilər.

Konferttä anılmış türkücükamız
Lüdmila TUKAN seftä çaldı Komratta
kendisinin eni türküsünü "Bendä var
bir Vatan!"

Büük ustanın duuma günündän 85-ci yıldönümü

Hederlez
ayın(may) 2-dä
Gagauz litera-
turasının klas-
siyin, poëtin,
yazıcının,
dramaturgun,
folklorcunun,
araştırmacının
hempubliştin,
muzeycinin, raametli Nikolay BABOG-
LUnun duuma günündän 85-ci yıldönü-
mü tamamlandı.

Foto "Ana Sözü"

Nikolay BABOGLUnun yaratma
ömürü pek uzundu. Yaşamasında Büük
Usta irmidän zeedä literatura hem
folklor kıyatları yazdı hem hazırladı,
otuzdan zeedä da üüretmää kıyadı ga-
gauzlara baaşladı, hem literaturaya yol
verdi gagauzların yazıcılarından çoyu-
na. Nikolay BABOGLUnun yazdıkla-
rını, onun sıralı hem derin literatura
dilini gagauz yazıcılarından hiç birisi
geçemedi.

*Bir şüpesiz: GAGAUZ literaturası-
nda Nikolay BABOGLU vardı hem
daymalarda kaldı en BÜÜK USTA!
Bu var hem her daymaların dayma-
larında olacek!*

Gagaziyanın özel statusu yok edilecek mi?

Moldova Pravitelstvosunun izininä görä, 2013-cü yılın Küçük ayın (fevral) 15-dä kuruldu bir çalışmak grupası, ani läüzimdi açıklasın o teklifleri, anğlarına görä Moldovanın zakonnarı “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonuna görä doorudacektılar. Ama iş tersinä döndü. Bu grupa teklif eder Moldova zakonnarının erinä “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonun yarısından çoynunu diıştirmää, yapıp ölä, ani Gagauziya (Gagauz Yeri) sıradaki bir rayon kertiinädän düşsün. Bu grupanın çalışmasında Gagauziyadan biricü pay almadı. Ama bu iş grupanın hiç umurunda diildi. Onnar Gagauziyayı (Gagauz Yerini) yok etmää deyni kendi işini hem adınlarını yaptılar. Da, “ŞAKA MURAT, MAAMİLÄ SURAT”, kendi tekliflerini, diil incelemäk (!) için, ama tanışmak (?) için Gagauziya Halk Topluşuna yolladılar.

M.FORMUZAL: “Moldovadan isteerlär yapmaa bir büyük Moldova rayonu”

Gagauziya başkanı Mihail FORMUZAL Hederlez (may) ayın 24-dä Gagauziya primarlarınan hem İspolkom azalarınan bir toplantı yaptı. Toplantıda inceleneceydi bir konu: Moldova pravitelstvosunun çalışmak grupasının, Mol-

dovanın zakonnarı “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonuna görä doorudulması deyni teklifleri.

Ama ne İspolkom azaları, ne da primarlar toplantıya hazır diildiler. Bunu Gagauziya Başkanı kendisi urguladı, da sora teklif etti diil Moldova zakonnarını diıştirmää, ama “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonu doorutmaa.

Mihail FORMUZAL açıkladı üç meraklı teklifi: Gagauziyada hepsi

devlet strukturaların başına insannarı, Gagauziya Halk Topluşun kayıllınan, İspolkom koysun; Gagauziya bütetinä, insan sayısına görä, Moldova bütetindän gelirlär yollansın (örnek olarak: tamojne vergileri); Gagauziyada Prezident, Parlament hem ministervolar olsun.

Bundan kaarä başkan teklif etti, Gagauziyayla ilgili soruşları incelärkana, Moldovanın zokonculuk sistemasına Gagauziya zakonnarı da bir uurda kabledilsin. Zerä “sudlarda neredä kurtarër – Moldova zakonnarını kullanêrlar, neredä kurtarmêêr – Gagauziyanın zakonnarını.”

Gagauziyadan uezd yapmaa isteerlär

Gagauziya Halk Topluşun başı Dimitriy KONSTANTİNOV açıkladı, ani Moldova hazırlanêr genä uezd sistemasına geçmää. Canabisi bildirdi, ani plana görä läüzim olsun 6 uezd. Onnarın birisi kurulacak Gagauziya (Gagauz Yeri) topraklarında.

“Bu proekta görä annaşılêr, ani Gagaziyanın özel statusu kaybecek. Çünkü uezdlarda hepsi kuvet organların başları, gagauzlara sormadaan, Kişinevdan koyulaceklar. Bu iştä Gagauziyanın hiç bir rolü kalmêêr.” - urguladı Dimitriy KONSTANTİNOV.

Marian LUPU Gagauziyanın haklarının yonmasına karşı

Moldova Demokratlar partiyasının başı, Moldova parlamentının eski spikeri hem büünkü deputatı Marian LUPU “Eni Gagauziya” saytına bir intervyu verdi.

Orada, “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonun diıştirmesi hem yonması için Moldova pravitelstvosunun kurduu çalışmak grupasının teklifleri uurunda, Canabisi ölä açıklamalar yaptı:

“Avtonomiyanın özel hak statusunu nesoy sa kısıtlayan hiç bir inişiativa bizim tarafımızdan ne selemlanêr ne da arka olacek...”

Gagauziya (Gagauz Yeri) hakkında hepsi artık kocalık göstereyim läüzim, da kabledärkana nesoy sa önemli zakonnarı hem kararları, läüzim avtonomiyanın özelliini, onun özel hak statusunu esaba almaa...

Moldova pravitelstvosunun çalışmak grupasının alatlan yapılan teklifleri, ani yollanıldı GHTya, Kişinev hem Komrat arasında ilişkilerine fayda

getirmeyecek. Taa da beter, onnar var nicä keskinnetsinnär cümne-politika durumunu diil sadä Gagauziyada, ama bütün respublikada da...”

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada

Sesiyada hepsi vardı: GHT deputatları, primarlar, sovetniklär, Moldova parlamentının gagauz deputatları. Sadä bir Gagauziya başkanı hem onun yardımcıları yoktu. Bölä, açan läüzim, herbir kavgayı unudup, birleşmää da Gagauziyayı korumakta bir yumuruk gibi olmaa, bizdä birlik yok. Bekim üsttä izmettä olannar bizdän diil? Nicä da olsa sesiya onnarsız da önemli karar aldı.

Biri biri ardı, tribunaya çıkan insannar (kimileri erindän) konuyulan ilgili kendi bakışlarını açıkladılar, tekliflerini hem fikirlerini sölediler. Sadä İspolkomun fikirini bu gün işidemedik.

Nasaat edennär may hepsicü başlardılar kendi sözünü bir soruştan: Neredä bulunêr Gagauziyanın başkanı bu zor kertiktä, angısına getirildiler merkez kuvetlär Gagauziyayı? (Başkan bu arada Azerbaycan büükelçiliinin reşepçiyasında bulunardı).

Sesiyada sadä kritika yapıldı o tekliflerä, ani Kişinevdan veriler avtonomiyamızı yok etmää deyni:

- **Moldovanın SİS slujbası teklif eder** “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonundan çıkarmaa o yazıyı, angısına görä “Moldova kendi suverenitetini kaybedärsa, Gagauziyanın hakları var kendi baamsızlına kauşmaa”. Hem taa teklif eder Gagauziyada bulunan SİS bölümün hem başka kuvet bölümne-

rin başlarını, Gagauziyaya sormadaan işä koymaa hem iştan çıkarmaa;

- **transport ministerstvosu da teklif eder almaa Gagauziyadan hakkı baamsızlına açıklamaa**, herliim Moldova kendi devletliini kaybedärsa;

- **Baş prokuratura teklif eder çıkarmaa avtonomiya için zakondan rus**

Diil zil sesi işidiler, çannarın artık poträ düümesi öter!!!

dilin devlet dili olmasını hem GHT deputatların haklarını kısıtlamaa;

- **çiftçilik ministerstvosu teklif eder**, kaldırıp Gagauziyadan özel hak statusunu, Gagauziyayı 2-ci uurda administratşıya (rayon) yapmaa.

Konu için annadarak deputat Sergey ÇİMPOEŞ söledi, ani hepsi bunnar diil zil ötmesi, ama artık çannarın poträ düümesi hem teklif etti başka beklämemää da ne kadar tez bunnara karşı koymaa.

Deputat İvan BURGUCU urguladı, ani Moldovanın merkez kuvetleri läüzimdi Moldova zakonnarını “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonuna görä doorutsunnar. Onnar sa bu zakonu yonmaa başladılar. “Bu en büük sebebi, angısına görä GHT deputatları Moldova pravitelstvosunun komisiyanın çalışmasına katılmadılar” - dedi deputat. - “Komisi-

yanın teklifleri – bu Gagauziyanın yok edilmesine teklif, silip Gagauziyanın haklarını, onu rayon uuruna indirmää. Bu üzerä läüzim ne kadar tez toplamaa Gagauziyanın herbir uurda deputatların üstolay Kongresini!”

Komrat primarı Nikolay DUDOG-LU sordu “neçin bizä läüzim bölä baş-

kan, ani pravitelstvo azası olarak o bizi koruyamêêr?”

Deputat Georgiy LEYCU dedi, ani “läüzim koydurmaa Moldova zakonnarına onu, ani Gagauziya 3-cü uurda administratşıya hem onun özel hak statusu var. Ozaman bizim hem Moldovanın arasında Konstitüşiya sudu olacek”

Deputat İvan KARACA: “**Bän asker adamım. O üzerä deerim – poträ! Läüzim kalkınmaa!**”

Moldova parlamentin deputatlar da birkaç kerä söz aldılar. MLDP deputatı Pötr VLAH urguladı, ani Moldova pravitelstvosunun komisiyasının toplantıları olmamış. MDP deputatı Aleksandr STOYANOGLU dedi, ani MDP bölä diıştirmeklär için oy vermeyecek. MRKP deputatı Oleg GARIZAN konuyulan ilgili komunistlär partiyasının ofiştal açıklamasını okudu. Hep bu par-

tiyadan deputat İrina VLAH pek dooru urguladı, ani “GHT sade deklarüşiya yapêr. İnsan onnara alıştı da artık hiç bakmêêr. Laflarımız läüzim aar olsun. Hem siz artık zakon tekliflerinnän Moldova parlamentına danışın.”

GHT Başın yardımcısı Demyan KARASENİ urguladı, ani “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonuda diil läüzim ne bir virgül diışilsin, ne da bir nokta kaldırılsın”.

Deputatlar urguladılar, ani “GHT deputatların kayıllımı almadaan, hiç biri yok nicä bişey diıştirsün “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonda.”

Sora GHT üstolan sesiyasının Kararını oybirliinnän kabledildi. Kararda urgulanêr, ani “Moldova pravitelstvosunun çalışmak grupası işlerinnän Gagauziya (Gagauz Yeri) özel haklarını hem statusunu yok etmeye çalışêr, indirip avtonomiyayı bir rayon kertiinä kadar.”

GHT deputatları isteerlär Moldova kuvetlerindän, ani onnar Moldova Konstitüşiyasına “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” zakonu ayırı bir statyaylan koysunnar. Kararda izin verdi GHTnın juridika komisiyasına bu uurda Moldova parlamentına bir zakon inişiativasını hazırlasın.

GHT aldı karar tezdä Gagauziyanın herbir uurda deputatların üstolay Kongresini toplamaa. Kongrestä teklif ediler Moldovada hem Gagauziyada olan cümne-politika durumu incelemää.

Başkana genä ultimatum. Bu kerä 10 günnnük

Hederlez ayın (may) 17-dä Gagauziya Halk Topluşun deputatı, GHTnın insan hakları hem zakonculuk komisiyasının başı İvan BURGUCU yolladı Gagauziya başkanına Mihail FORMUZALa bir “Açık kiyat”.

Kiyatta teklif ediler paalı başkan artık başlasın esaba almaa o kararları hem zakonları, ani GHT kableder. İvan BURGUCU teklif eder, ani başkan Mihail FORMUZAL dönsün artık yustițiya meydanına da başlasın Gagauziya için zakoncasına işlemää.

Açık kiyatta urgulanêr, ani GHTnın insan hakları hem zakonculuk komisiyasının başı danışmış Halk Topluşun

prezidiumuna 10 günün içindä toplamaa deyni Gagauziyanın herbir uurda deputatların üstolan sesiyayasını. O sesiyada, başka soruşların arasında, Gagauziya başkanını iştän atmak soruşu da var nicä incelenisin.

Not. Vakit gösterer, ani “Açık kiyatlar” hem ultimatumnar başkanın umurunda da hiç diil. O yavşıcık, hiç birinä bişey sormadaan, kendi işini yapêr.

Enseyişin 68-ci yıldönümünü kutladılar

Hederlez ayın (may) 9-da Komratta II-ci Dünnä cengindä Enseyişin 68-ci yıldönümünü kutladılar. Kutlamalar başladılar paradlan, ani merkez sokakatan Kurtarıcı-askerlär memorialanadan geçti. Burada, mitingtan hem saygı susmak minudundan sora, memorialın “Sonsuz ateş” yanına çiçeklär hem venoklar koyuldu. Sora da Komrat kasabasının “D. Karaçoban” lişeyin üürençileri temaylan ilgili peet okudular.

Kutlama meropriyatıyalarında pay aldılar Komradın hem Gagauziyanın önderçileri, Moldova parlamentin de-

putatları, cenklär veterannarı.

Not. Taa ileri Hederlez ayın (may) 2-dä, II-ci Dünnä cengindä Enseyişin 68-ci yıldönümünü kutlama çerçevesindä, Komratta “Rus gençlerin Ligi” 365 metralık Georgiy şiridini yaydı.

Milli yortunun praradında gagauzça plakat yoktu

Hederlez ayın (may) 6-da Gagauziyada kutlandı gagauzların en evelki milli yortusundan birisini – Hederlez yortusu. (Bu yıl Hederlez yortusu Pas-kellenin ikinci gününä düştü).

Hederlez yortusunun kutlamaları başladı Çadır kasabasından. Burada, Çadırın at fermasının ipodromunda, “Altın At” yarışları yapıldı.

Yortunun ikinci payında, Gagauziyanın baş kasabasında Komratta, Hederlez yortusuna katılan devletlerin ansambllilerinin paradı oldu. Paradtan sora da, meydanda, “Hederlez” halklararası folklor festivalin konferti oldu. Festivaldä, Gagauziya-

nın ansambllilerindän kaarä, pay aldılar Türkiye Edirne, Bulgarıyanın Sofiya hem Belarusıyanın Gomel kasabalardan ansambllilär.

Hederlez yortusunda, şanı mu-

saafir olarak, pay aldılar Türkiyedän musaafirlär: TÜRKSOY Genel sekretarin yardımcısı Fırat PURTAŞ, Prof. Dr. Refet YİNANÇ, Etimesgut belediye (primariya) başkanın yardımcısı Alaaddin SONAT, Trakya Üniversite-tin temsilçisi Evrim KAŞIKÇI.

Büük sancıylan genä urgulêrız, ani Gagauzların aydın milli yortusu genä rusçanın altında geçti: yapılan paradtan hepsi plakatlar rus dilindä yazılıydı.

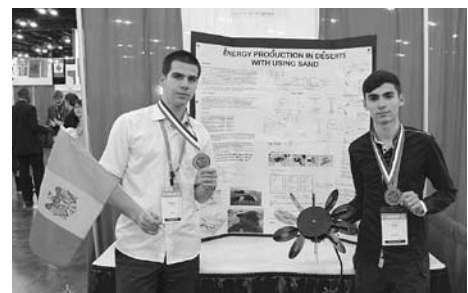
Hep bu günü Gagauziya küülerindä da konfertlär hem horular oldular.

Not. Hederlez yortusunun meropriyatıyaların çoyunu GRT (Gagauziya Radiosu hem Televideniyası) canni yayında gösterdi.

Fotolar – Gagauziyanın ofițial saytından hem “Ana Sözü” arhivindan.

Olimpiadalarda genä “Orizont” ilerdä

Hederlez ayın 8-13 günnerindä Amerika Birleşik Devletlerin (ABD) Hyuston kasabasında üürençilerin “PROJECTS FOR I-SWEEP 2013” halklararası olimpiadası oldu.

Olimpiadada dünneyn 68 hem Amerikanın 41 devletindän üürençilär pay aldı. Onnarın arasında vardılar Çadırdağı Moldo-Türk “Orizont” teoretik lişeyin 12-ci klasta üürençileri Dimitriy VORNİKOV (solda) hem İlya ÇERNEV (saada).

Olimpiadada energetikaylan ilgili 393 proekt vardı. Kendi proektlarınan Dimitriy VORNİKOV hem İlya ÇERNEV 3-cü eri aldılar. Bu iş için onnara “PROJECTS FOR I-SWEEP 2013” halklararası olimpiadanın bronz medalleri hem diplomaları verildi.

“DIKŦIONAR ROMÂN-GAGAUZ” sözlüünä prezentațiya

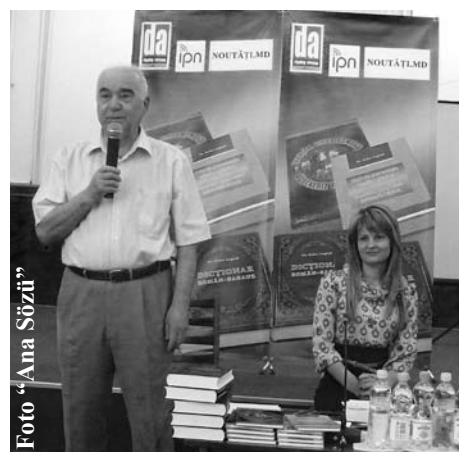
Hederlez ayın 22-dä Kişinevda Milli bibliotekada oldu prezentațiya “DIKŦIONAR ROMÂN-GAGAUZ” sözlüünä hem da kiyatlara “İNVĂŦĂM LIMBA ROMÂNĂ. ÜÜRENERİZ ROMIN DİLİNİ” hem “Ghid de conversație român – găgăuz. Romınca-gagauzça lafetmäk kiyadı”. Hepsu bu kiyatların avtoru filologiya bilgilerindä doktor Todur ANGELİ.

Prezentațiya da pay aldılar politikacılar, diplomatlar, deputatlar, politika analitiklacırı, jurnalistlär. Onnarın arasında Moldovanın ikinci prezidenti Pötr LÜÇİNSKIY, Moldovada Türkiye Bükelçiliin birinci sekretari Orhan İŞİK, Moldovada Azerbaycan Bükelçisi Namik ALİEV, Moldovada Bulgarıya Bükelçiliin temsilçisi da vardılar.

Hepsu söz tutannar metettilär kiyatları hem urguladılar, ani büün, açan romun dilin üürenmesi Moldovada ön plana çıktı, bu kiyatlar pek lääzımını olacak.

Moldova parlamentin deputatı Viktor STEPANÜK urguladı, ani Moldovada var moldovan dili, ama diil romun dili. Hep bu iş için söledi Moldova parlamentin deputatı Oleg GARİZAN da. Canabisi açıkladı ani “dooru olaceydı bu kiyatların adlarında “romun” lafin erinä “moldovan” lafi yazmaa.

“DIKŦIONAR ROMÂN-GAGAUZ” sözlüündä var 27 bin. Tirajı – 1000 taanä. Sözlüün ön sözünü romun dilindä yazdı Doktor habilitat Vasile BAHNARU. Önsöz basılı ro-

munca hem rusça, gagauzçası yok.

Not. Prezentațiya da hazırladılar: da (platforma “diyalog avrasya”), IPN (İnfo-prim-neo) basın merkezi, “noutăți” basın merkezi.

“Paskellä 2013” çarşısı

Hederlez ayın (may) 2-4 günneri arasu Komratta “Paskellä 2013” yortu çarşısı yapıldı. Hazırladı bu yortulu meropriyatıya Gagauziyanın alış-veriş palatası.

Çarşıya katıldılar firmalar Gagauziyadan hem Moldovadan. Komratlılar hem kasabanın musaafirleri Paskellâyä karşı buldular burada, keselerinä uygun paalarda, paska, kozanak, maasul hem et mallarını, tatlıları.

Romun dili ön plana çıkarılacak artık

Moldova parlamentında deputat Anna GUŦU: “Gagauziyada insannarın kolaylı olacak gagauz hem romun dilindä lafetsinnär. Diil lääzım rus dilindä öncelik olsun, nicä şindi var.”

Baba Marta ayında Moldova parlamentin Liberal partiyası hazırladı hem parlamenta artık verdi lingvistika politikasında bir zakon proektı, angısına görä Moldovada ön plana romun dili çıkêr.

Zakonun proektına görä halk-

lararası konuşmak dili statusu rus dilindän alınêr, Moldovada romun dilindän kaarä başka dillerdä üürenmäk Universitetlarda olmayacak, romun dilini bilmeyennär iş alınmayacak h.t.b.

Gagauziyanın cümne GRT

kompaniyasında açıklamada Liberal partiyasından Moldova parlamentında deputat Anna GUŦU dedi: “Gagauziyada insannarın kolaylı olacak gagauz hem romun dilindä lafetsinnär. Diil lääzım rus dilindä öncelik olsun, nicä şindi var.”

Bu zakona büük kritika yaptılar Komunistlär partiyası, Gagauziyanın başkanı hem Halk Topluşu.

GHT özel bir açıklama yaptı

Liberal partiyası hazırladı lingvistika politikasında zakon proektınan ilgi Gagauziya Halk Topluşu “Gagauziyanın haklarını hem dooruluklarını yok etmek için Moldova Respublikasının Liberal partiyasının ininşiativası için” adlı özel bir açıklama yaptı. Açıklamakta urgulanêr, ani zakon “halka karşı genoıdı devlet politikası uuruna kaldırêr”.

Liberal partiyası “bileräk yaradêr o olayları, angıları cümnenin parçalanmasına hem Moldova Respublikasının ortalinun bozulmasına getirer”. GHT sayêr, ani bu zakonun kabledilmesi “Gagauziya (Gagauz Yeri) avtonomiyasının yok edilmesine yol açacak”.

Mihail ARABACI'nın resimciliği kuyumcu işi gibi incä hem gözäl

Gagauz resimcilerin arasında o bir güneş gibi şilêr. Gülär üzlü hem şen ürekli bir insan – bölä fikir herkerä peydalanêr, açan onunnan buluşêrsın. Sanêrim hiç yanılmayacam, herliim yazarsam, ani bu iki cümledän okuyucular hemen resimciyi Mihail ARABACI'yı tanıdılar. Onun yaratmaları gagauz incäzanaatında ayırı bir er kaplêr. Dünneyin angı köşesinde dä bulunmasan, onun resimlerini görüncä, hemen onun yaratmak ustalını hem becerikli stilini tanıyêrsın. O yaratmalarda tarafımızın, insannarımızın hem küülerimizin ruhu uçêr, peyzajlardan da topraamızın hem kırlarımızın gözelli eser.

Mihail ARABACI'nın, nicä da başka gagauz resimcilerin çoyunun, yaratmak yolu gözümün önündä geçti. Ama taa tanıştımız kıpımdan beeri, onun yaratmaları canımda ayırı bir erdä erleştilär. Bekim ondan, ani bakarkana o yaratmalara şaşêrsın nekadar pak, temiz hem duruk onnar. Nekadar sıcaklık geler o kartinalardan. Bunnar hepsi çekiler ondan, ani Mihail ARABACI kendisi da pek pak, temiz, sıcak ürekli hem duruk canlı bir insan.

Bu fenomeni annamaa deyni, lääzım bilmää, ani onun yaşamak hem yaratmak yolu, taa küçüklüündän büünkü günädän, geçti haliz ayozlu incazanaat yaratmak dünnäsının denizindä hem sevda içindä yaşayan aylesindä. Bir da, Canabisi Allahu pek inanan insan. Bu işlär, katlanıp, büyük bir er kapladılar onun canında hem verdilär kolayını bu zenginliklän o paylaşsın bizimnän kendi resimnerindä da.

Duudu o 1957-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 15-dä Komratta. Dört yıl (1965-1969 y.y.) üüendi kasabanın 2-ci şkolasında (büünkü gündä o şkolanın erindä bulunêr Gagauziyanın İspokomun hem Halk Topluşun binası). Şkolada Mişa ARABACI uslu bir uşaktı. Üüredicilerini sevdi hem seslärdi. Zulumnuk yapmazdı. Hepsı bunnar evdän çekilärdi. Bobası İordan İvanoviç hem anası Mariya Georgievna uşaklarını (oolunu hem iki kızlarını) çalışmak, seslemäk hem Allaha inanamak duygularına görä terbi edärdilär.

Taa küçüklüündän Mişa pek sevdi resimciliği. Ozaman da onda resimciliklän ilgili talantın ilk filizleri peydalanêr – o başlêr kıyatlardan kartinkaları teferinä resimnemää. Gösterer o resimneri anasına-bobasına, dostlarına, üüredicilerä. Da, açan Sovetlär Birliindä başlêrlar açılmaa resimcilik zanaatı orta şkolaları (ilktän *Leningradta, Moskva-da, Minskta hem Kişinevda*) Mişayı, belliki, 1969-cu yılda orëy üürenmää yollêrlar. O islää verer ekzamennarı da olêr Respublikanın resimcilik zanaatı orta şkolasının üürencisi. Şkola internat biçimindäydü. Üürenmäk diildi heptän parasız. Anası-bobası lääzımış ödesinnär internata para. (*Parayı devlet ölä esaplarmış: ayleyä girän zarplataları*

katlayıp bölärmiş okadar paya, nekadar insan var ayledä. Mişanın yollarımlar internata.). Burada o 7 yıl üüendi. Ana predmetlardan kaarä, şkolada jivopis, karadaş, akvarel, kompozitiya uroklarını derindän üürenärdilär.

Şkolayı başardıktan sora (1976 y.), Mişa ARABACI döner Komratta da başlêr işlemää resimcilik donaklama masterskayasında. Buradan onu armataya alêrlar (1977 y.), da o iki yıl, tankist olarak, Nikolaev kasabasında (*Ukrayna*) slujbasını yapêr.

1985-ci yılda girer üürenmää Ukraynanın Lvov kasabasının "İ.FÖDOROV" adına poligrafika institutun grafika

bölümünä da, altı yıldan sora (1991 y.), kableder zanaat "grafika resimcisi". Kendi diplom işinä alêr tema "Gagauzların material kulturası". Burada o akvarel ustalınnan resimneer gagauz giyimnerini, adetlerini, tertiplerini hem avadannıklarını. Taa sora da ikidä-birdä o hep gagauz kulturasının temasına dönecek. Ama kendi yaratmalarında o taa çok er baaşlêr peyzajlara. Bu uurda büyük ustalın göstermää ona kolaylık verer o, ani Canabisi bir uurda becerikli kullanêr hem akvarel hem da jivopis ustalını. Onuştan herbir kartinasından avtorun stil özelli eser.

Kendisi Mihail ARABACI sayêr, ani "resimci olarak o kendi iç yapısını düzmää taa başarmadı". O üzerä da

hep ustalını taa da derindän inceletmää savaşêr. Zerä biler, ani resimcilik – o kuyumculuk gibi incä bir iş. Onun resimciliği da kuyumcu işi gibi incä hem gözäl. İş bölä yapmaa deyni resimcinin üreendä sevgi hem can sıcaklı olsun lääzım. Bu duyguları da Mişanın üreendä koydu onun anası Mariya Georgievna. Bunun için Mişa pek sever anasını. Ona deyni anası bütün da – Allahlı bir insandır.

Mişa ARABACI'nın kendisinin da çoktanaylesivar. Karısınan, Elena Kirillovna, iki ool büütülär. Artık unukaları, Aleksandra, dünneyä geldi. Kendi uşaklarının terbi etmesindä onnar anasının-bobasının örneeni kullandılar: büütülär onarı hep o sevgi hem sıcaklık içindä.

Birkaç yıl geeri, kullanarak Allahın verilän resimcilik vergisini, angısını anasının hem Allahın yardımınnan büyük ustalaa çevirdi, Mihail ARABACI pek gözäl bir resimindä mamusunun patredini (*patrettä*) yaptı. Resimci sayêr, ani bu patretlän o becerdi çevirmää anasına sade bir parçacı ondan, ne baaşladı yaşamasında ona anası. Allahı inamak ta Mişaya anasından geçti. O sayêr kendisini pek dindar bir insan. Bezbelli bu üzerä da, açan ona hem raametli Födör JABİNa tekelif ettilär Beşalma küüyün klisesinin duvarlarını hem tavanını donaklamaa, o büyük havezlän hem büyük cuvapçılık-lan tutundu bu iştan, da, iki yılın içindä, yaptı kendi işini ölä, ani yıllar boyunca resimnerdä ne bir bozukluk, ne da çatlık peydalanmadı. Bu oldu o betere da, ani duvarların suvası da pek kırnak hem saa hazırlanmıştı.

Mihail ARABACI'nın taa bir talantı var – o becerer dünnä uurunda büyük resimcilerin kartinalarına kopyaları en üüsek uurda yapmaa. Bu geler ondan, ani kendisi da büyük usta, kendisi da çok işleer hem bilgilerä saabi olêr. İş başlamadaan okuyêr o resimci için hem o zamannar için, ani gösterili kartınada. Lääzım açıklamaa, ani kartinalardan kopya yapan aaz resimci var, zerä bu iş pek çok kuvet hem vakit alêr.

Mihail ARABACI'nın canında kötü neetlär, çok görmäk hem haseetlik er kaplamêr. Bu da verer kolaylını raat işlemää hem sevinmää başka resimcilerin yaratmalarına. Verer kolayını onun resimnerindän da pozitif enerjiya essin. Resimnär sa diil aaz. Kendi yaşamasında o üzlärlan resim yarattı. Onnarın çoyu muzeylerdä, galereyalarda hem özel kolektiyalarda bulunêrlar. O resimnerin artık kendi ömürleri var. Ama hepsi onnar resimciya deyni paalı. Onnarın arasında – "Mamu", "Köprücük", "Babunun evi", "Benim sokaam kış gecesinde".

Bün Mihail ARABACI Gagauziya resimcilär Birliin azası. Çok kerä respublika hem halklararası sergilerdä pay aldı. Kendi sergilerini da birkaç kerä hazırladı. 1995-ci yıldan beeri çeşitli

resimcilär simpoziumnarına katıldı.

Şindi resimci savaşêr başarmaa o işlerini, ani ileri çekettirilmişti hem kimä sa adanmıştı. Bundan sora var neeti başlasın kendisinin bir ideyasını aslıya çıkarmaa – gagauzların hristianınnan ilgili büyük bir kartına yapmaa. Allaa ona yardımcı olsun!

Todur ZANET

PATRIARH KİRİLİN PASKELLÄ KUTLAMASI

Şükür Allaha, Angısı verdi bizä ensemək bizim Saabimiz İsus Hristosun aracılınnan! (1 Kor. 15:57)

Saabidä sevgili olan Ayozlu başpopazlar, hatırlı presviterlər hem diakonlar, Allahu sevän monahlar hem monahinelär, sevgili kardaşlar hem kızkardaşlar!

Bu büyük hem aydınlık günü candan kutlêerim sizi Saabinin Paskellä yortusunnan hem selemneerim herkezi evelki hem ayoz laflarlan:

HRİSTOS DİRİLDİ!

Taman bu laflarda, angılarınnan insannar Paskellä günnerindä seläm vererler biri-birinä asırlarlan hem angılarınnan dünneyä tanıklık ederler, ani bu oluş halizdän oldu 2000 bin yıl geri. Bu sözlerdä var hem ensemək haberi, hem sevinmek teklifi, hem selemet adanması, hem herbir kişiye deyni umutlan sevinç.

O, Kim Pekpak Mariya Kızdan duudu, Kim bir da kabaatsız çok zett çekti, stavroza gerildi hem iki hırsızın arasında öldü, O hepsindän en ilk dirildi ölüerdän. “O söledii gibi, dirildi” (Mf.28:6). Mezarın içi boş. Orada kalmış sade ölümnük bezleri, angıları sarılıydı Onun güüdesi. Miru götürän karılar, Saabinin gömüldüü erinä gelip “çin sabaalän... gün duarkan” (Mk. 16:2), orada İsus bulamadılar, zerä ne kapuyu kapayan taş, ne mezarı bekleyen bekçiler yoktu nasıl karşı dursun Yaşayan Allahın büyük kuvedinä. “Er altı genişledi da kenarsız açtı aa-

zımı” (İs. 5:14), sevinän cendem artık hazırdu yutmaa en kuvetli duşmanını, ama bunun erinä korkudan durakaldı, zerä Allahın şafkından aydınnandı. Hristos çürümeği yok etti hem ölümü yıktı.

Yaradıcısını seslâmeyän hem daymalı ömürün kaynaandan atılan ilk insandan dünneyä kötülük girdi, da günah başladı zaabitlik etmää insan arasında. Ama Hristos – “bitki Adam” (1 Kor. 15:45) – duh, can hem güüdä ölümünü ensedi. “Nicä hepsi Adamda öler, ölä da hepsi Hristosda ömür bulacak”, – apostol Pavli tanıklık eder (1 Kor. 15:22). Hepsini, neyi biz kaybettiydik ilk Adamda, enidän bulduk Hristosda. Saabinin Paskellesi – var hakına Allahın mukayetiinin en büyük vergisi bizä (ay. Feodor Studit).

Kurtarıcımız yok etti o aralı, ani vardı insanın hem Yaradıcının arasında, da verdi bizä kolaylık Onunnan birleşmää. Ayoz Damasklı İoanın sözünä görä, Hristosun Stavrozundan bizä “dirilmäk baaşlandı cennet kapuları açıldı, bizim oluşluumuz Allahın

saa tarafında oturdu, biz da olduk Allahın evlatları hem mirasçılari” (Doorusaltanatlı inanın açıklanması, 4 kıyat). Biz hepsimiz lääzım uygun olalım bu vergiyä.

Allahın Oolu, bizim tabiatımızı kabledip, herşeydä bizä benzedi, sade günahtan kaarä. Kendi erdeki yaşamasınan hem stavrozda zettlerinnän O gösterdi bizä en büyük usluluk hem Gökteki Bobasını seslemäk örneğini, aldangaçlarlan hem yanılmaklarlan cenk etmäk örneğini, hem Kendi Dirilmesinnän günahın sincirlerini kırdı da verdi bizä

kuvet hem kolaylık kötülüü ensemaa. Taman bölä düüştä insan duşca büüyür da olër canda serbest kişi.

Biz yaşêeriz ölä vakıtta, açan serbestlii annêrlar, nicä herşey yapmak bolluunu. Çoyu halizdän sanêr, ani sade kuvet hem zenginnik, saalık hem güüdä kuvedi var nasıl serbestlik versin, da, bu dünnein idollarına izmet ederäk, çok kerä kaybederler en palısını – yaşamanın aslı neetini. Mezarından çıkan Kurtarıcı, bizä serbestlik

baaşlayıp, açtı bu neeti, angısı var Hakikatı tanımak (İn. 8:32) hem Allahlan yaşamak.

Hristos, güüdä ölümünü yok edip, daymalı ömür adadı, ama diil erdeki yaşamanın devamı olarak, ama nicä insanın oluşluunun diişilmesi, açan güüdä da eni kalitelär kazanêr. Saabinin dirilmesindä belli olër bizim gelecek dirilmemizin da süreti. Gelecek Gök Padişahlında, neredä olmayacak ne ölüm, ne hastalık, ne ayırmak, ne da vakıt, “Allah gözden herbir yaşı silecek” (Açıkl. 21:4), da olacek bitkisiz sevinç hem daymalı sevgi. Saabinin ölümü ensemesi verer bizä çetin umut, ani biz da Onun ardına Onun saltanatlı ikinci gelmesindä dirilecez eni yaşamak için – neredä bulunacez Allahlan durmaksız sözleşmektä.

Pay edelim Dirilän Saabimiz için sevinmeli hepsinnän, kimä lääzım bizim bakmamız hem yardımımız: hastalarlan, ihtârlarlan, zor çekennârlän, darsıklıkta olannarlan, kapanda olannarlan, evsiz imeesiz olan insannarlan. Da, benzeyip Dirilmenin tanıklarına – ayoz apostollara, inannan hem girginniklän yakındıklarımıza hem uzakta olannara getirelim ii haber, ani hakına dirildi Hristos! Amin.

Moskva hem bütün Rusiya Patriarhi KİRİLL

Not. Bu kutlama teksti Moskva hem bütün Rusiya Patriarhin preslujbasından gagauz dilindä açıklanıldı).

Ankarada Büyük Paskellä hem Hederlez bakıldı

Hederlez ayının beşindä, pazar günü, Türkiyenin başkasabasında Ankarada yaşayan gagauzlar, gagauzların en büyük, en şanı Büük Paskellä hem en evelki Hederlez yortularını kutlamak için “Mavi Göl”dä bir piknik tertipleddiler.

İki yortu da arka arkaya düştüü için kutladılar onları bir gündä. Hazırladı bu yortuların kutlamasını Ankaradaki “Gagauz Birlii” cümne kuruluşu. Piknää Ankarada yaşayan bütün Moldovalılar buyur edildi. Pikniimiz bununnan da sınırlı kalmadı, hem Ankarada yaşayan Moldovalıların dostları, hem da İstanbul da, Bursa da, Edirne da, Eskişehir da yaşayan Moldovalıardan da katılan 13 üreenci oldu. Başka kasabalarda yaşayan vatandaşlarımızın pikniimizä katılmasına, İstanbuldaki

Moldovalılara dayma omuz koyan üredici Ali Kara yardımcı oldu.

Hepsi pazarın erkän vakidında toplandı. Buluşannar: “Hristos dirildi!”- “Hakına dirildi!” laflarınnan selâmladılar biri-birlerini. Hep birliktä sabaa imää inildi. Türlü türlü imeklerin yanında, adetä görä, sofrada hem boyalı yımırta, hem da paska (kozanak) ikram edildi. Vatanından uzakta olan bu dostlarımız, Hristiyan adetlerini da düzgün yapmaa savaştılar. İmää başlammadaan hep birliktä dua okudular.

Pikniktä gün boyunca gagauz türküleri çalındı, halk oyunları oynandı, yarışmalar yapıldı. Yarışmaları kazannara baaşışlar verildi. Hep birliktä hem şennenildi, hem imeklär hazırlandı. Çocuklar mangal başında lokmaları

pişirdi, kızlar salataları hazırladı. 60 kişiyi geçän sayıda kalabalık bir sofrada imää inildi.

Günün nicä geçtiini kimsey annamadı. Taa karannık çökenedän birliktä çennik oldu. Daalışarkana da hepsi pek gözäl vakıt geçirdiini, gelän yıldaki Paskelleyä da taa kalabalık olarak toplanmak istediini söledi. Allah izin verirsä, neçin olmasın!

Dr. İrina İUSİUMBELİ,
Ankara/Türkiye

Komrat ihtârlar Evindä Paskellä buluşması

Büük Paskellenin üçüncü günündä, Komrat primariyanın teklifinä görä, buradaki ihtârlar Evinä musaafirlää geldiler Komrat Klisenin popazı protoierey Födör (KARABACAK), Komrat primarı Nikolay DUDOGLU hem pazar Klisä şkolasının üreencileri.

Buluşmada Komrat primarı Nikolay DUDOGLU kutladı hepsiciini Büük Paskellä hem Hederlez yortusunnan. Üreenciler kısa bir konşert gösterdiler. Konşerttä uşaklar türkü çaldılar hem peet okudular İsus Hristozun dirilmesi için, “Kırmızı yımırta için” teatru oyunu gösterdiler. Herbir peettän sora uşaklar deyardılar: “Hristos dirildi!” Onnara insannar cuvap edärdiler: “Hakına dirildi!”

Konşert bittiktän sora, musaafirlär baaşladılar ihtârlar evindä bulunan insannara kendi baaşışlarını.

Buluşmanın sonunda protoierey Födör (KARABACAK) hem pazar Klisä şkolasının üreencileri Allahlı dua yaptılar.

Todur MARİNOGLU eni kiyadını tanıttı

Avdarma küüyün “D. Çelengir” teoretik lişeyindä Çiçek ayın (aprel) 30-da oldu prezentaşıya gagauz poetın hem yazıcısının Todur MARİNOGLUNun küçüklär için “Benim sevgili dostlarım” kiyadına.

Elena Födorovna KARAMİT,
Avdarma küüyün
“D. Çelengir”
teoretik lişeyin
direktoru.

Nicä açıkladı avtor kendisi bu kiyat yazılı maasuz uşak başçalarına hem küçük klasta üretilicilerä şiir formasında, o temalara görä, angıları var üretilmek programasında: yaban hem ev hayvannarı, kuşları, su yaşayannarı hem böceklär, zarzavatlär, meyvalar, zanaatlar, aylä hem başka temalar.

Var nicä demää, ani herbir şiirin yanında var pek uygun seçilmiş, şıralı renkli resimnär, angıları diil sade

donadër sayfaları, ama uyandırer uşaklarda havez okumaa onnarı hem annamaa nesä eni.

Kiyadın prezentaşısı iki payda geçti. Onun ilk payında söz verildi lişeyin küçük klaslarda üretilicilerinä. Onnar maasuz prezentaşıya için hazırladılar bir kultura programası. Üz uşaa yakın, bölük-bölük, avtorun ayırı temalardan şiirleri annattılar, kimilerini rol oyunu gibi gösterdiler. Aralarda orta klaslardan üretiliciler çaldılar Todur

MARİNOGLUNun şiirlerine düzülü gözäl türküleri.

Prezentaşının ikinci payında söz tuttu musaafirlär, ani geldilər o gün lişeyä, yazıcısı kutlamaa deyni. Prezentaşıyada pay alanların arasında bulunardı anılmış gagauz yazıcılari Pötr ÇEBOTAR hem Vasi FİLİOGLU; resimcilär Dimimtriy SAVASTİN hem Pötr DİMOV; Komrat hem Çadır dolaylarından üretiliciler, terbiyeciler hem bibliotekacılar; Beşalma muzeyin direktoru Lüdmila MARİN, gagauz türkücüsü Lüdmila TUKAN.

Prezentaşıyada laf alannar nişannadılar, ani “Benim sevgili dostlarım” kiyadın peydalanması bu bir büyük adım gagauzların uşak literaturasının ilerlemesinde.

Kutlamalara cevap sözündä Todur MARİNOGLU söledi, ani bütün ürektän şükür eder kiyadın sponsoruna İlya KAZMALIya kiyadın tiparlanmasında finans yardımını için.

Bu büyük yortudan sora musaafirlär uuradılar Avdarma küüyün muzeyinä hem uşak yaratıcılık merkezinä.

Sayêrım, ani başlanğı klasların üretilicilerinä hem uşak başçaların terbiyecilerinä deyni bu kiyat bir lâüzümün hem beklenen yardım gagauz dili urokların hazırlanmasında hem geçirilmesinde. İnanêrım, ani “Benim sevgili dostlarım” bulacek uşakların arasında çok okuyucu hem umutluyuz, ani Todur MARİNOGLU taa diil bir sıra sevindirecek Gagauziyayı eni kiyatlarınan.

Canabisi herkerä yardım için vakıt bulêr

Gagauzların anılmış poeti, yazıcısı, “Ana Sözü” gazetasının baş redaktoru Todur ZANETin 55-ci yıldönümünä karşı, Komrat “Mihail ÇAKİR” adına pedagogika kolecinde meraklı hem çok beklenilän bir yortu geçti: kolecin üretilicileri hem üretilicileri hazırladılar yazıcı için maasuz bir kutlama programası. Hiç açıklamadaan programanın özünü, onnar teklif ettilär Hederlez ayın (may) 2-dä poet gelsin pedkoleca musaafirlä.

O günü “Mihail ÇAKİR” adına pedagogika kolecin enilenmiş büyük başında poeti karşılamaa deyni hepsi hazır: şena hem masalar donaklıydı, poetın yaratmalarının ilgili sergi hazırdu, zal doluydu. Annaşılmış saatta büyük başa girdi paalı musafir. Onu ev saabileri tuzekmeklän hem çiçeklän karşıladılar, da programa başladı.

Programada kolecin üretilicileri annattılar yazıcının yaratmak yolu için, okudular onun peetlerini hem o yazıları, ani yazmışlar onun için başka gagauz yazıcılari. Annattılar poetın romun dilinä çevirili peetlerini hem Todur ZANETin çevirdii Mihail EMİNESKUNun “Luçafarül” poemasında bir parçasını. Ayrı bir bölümde açıkladı yubilärin dramaturgiyası hem onun hazırladı “Gagauzlar hem Gagauzluk” bilim kinosu. Bundan kaarä şenada koyuldu onun “GAGAUZLUK: Kultura, Ruh, Adetlär” kiyadın fıkralarına görä teatru gösterilerini hem gagauz halk oyunlarını.

Bu aydın buluşmakta şenadan da, zaldan da poet için sölendi ürektän gelän pek paalı hem açık sözlär, açıkladı duruk duygular, belli edildi o haliz candan saygılar.

Programanın sonunda söz verildi Todur ZANETä. Canabisi urguladı, ani bu kutlama programanın içindekileri ona

deyni halizdän bir sürpriz oldu. Paalı musafir urguladı, ani “Mihail ÇAKİR” adına pedagogika kolecinde büyük aydınadıcımızın Mihail ÇAKİRin aoyzlu ruhu uçêr. Bu ruh büyük bir raatlık verer hepsinä, hem kolecin zaametçileri o ruhu koruyêrlar. hem da o ruh sıcaklı içinde kendi işini yapêrlar, ilerlederek gagauz dilimizi hem vererek onu kendi üretilicilerinä. Peagogika kolecinde da yaşêer hem yaşadılar haliz pak hem haliz temiz gagauz dili”.

Todur ZANET tanıştırdı zalda bulunannarı enidän renkli çıkan “Ana Sözü” gazetasının eni sayısınan, okudu kendi taazä peetlerini hem başladı pedkolecin bibliotekasına hem üretilicilerinä “GAGAUZLUK: Kultura, Ruh, Adetlär” kiyadını.

Kapanış sözündä pedkolecin direktoru Mariya Dimitriyena TANASOVIÇ okudu poetın bir peetini, şükür etti ona, ani zaametini saymadı da geldi bu buluşmaya. Şükür etti, ani o her zaman kolecin kolektivinnan buluşmalara gelir hem yardımına hazır.

Buluşmakta urgulandı, ani Komrat “Mihail ÇAKİR” adına pedagogika kolecin taa kurulma günündän beeri Todur ZANET her zaman koleca yardımda bulundu. Herkerä hazır yardım etmää hem üretilicilerä hem da üretilicilerä. Angı vakıt danışsanız da ona, Canabisi herkerä yardım için vakıt bulêr.

Buluşmak başarılı türküyün “Yaş, Halkım!” (laflar - Todur ZANETin, muzika - İlya FİLEVİN).

Foto “Ana Sözü”

Not. Buluşmayı hem programayı hazırlamaa deyni en baş çalışmaları yaptı kolecin üretilicileri Sirkeli G.D., Marinova A.D., Sukman A.D., Mihaylova T.G., İpatova T.G.. Sergiyi hazırladı kolecin biblioteka öndercisi KARA P.

Yortuyu götürdülär pedkolecin üretilicileri:

Foto “Ana Sözü”

rencileri: Basarab Liliya, Uzun Vani, Kösä Alla, Kuru Mariya, Peeva Kseniya, Nedälkov Mihail.

Poetın şiirlerini okudular: Uzun Nina, Kel Vera, Düvenji Paşi, Molla Mariya, Sırbu Kristina, Trandafilova Maya, Çomak Alla, Zavriçko Lena, Andriyês Yuliya, Serdega Rima, Bejenar Lena, Çirkova İra, Mardar Aleksandra, Buzilê Evdokiya, Karaivan Aleksandr.

Gagauz halk oyunlarını hazırladı üçüncü kursta üretilen studentka - Kristeva Evdokiya. Oyuncular: Orman Darya, Uzun Alexandra, Karaseni Diana, Sarandı Lüba, Ormanji Sofya, Yalanji Evdokiya, Tukan Natalya, Konstantinova Nadejda. Kemeçä avasınan Koreneva Yuliya cannandı herbirini zalda bulunannarı. Türkü çaldılar: Telpiz Nasti hem Uzun Vani.

Galina Dimitriyevna SİRKELİ,
gagauz dilindä üretilicisi.

Te bän – insan, diri, sıcak, oldum sana, topraam, dayak

NEYA YAŞÊERİM?

Duuêrim yaşamaa – yaşêerim.
Duuêrim zor çekmää – çekerim.
Duêrim sevdadan datmaa,
Hem kaybetmää hem aaramaa.
Duuêrim köstekli yola
Diri acıylan kol-kola.
Yaşêerim geceyi görmää,
Gülümsemää hem aalama.
Yaşêerim geçmişi kurmaa,
Lüzgerä karşı durmaa,
Güzün sancıyı duymaa,
Yazın kuş gibi uçmaa.
Duuêrim üüsektän düşmää,
Kimä sa sevgimi vermää.

DUA

Atayım oy: sölemää – sölämemää.
Diz çöküp, seni Göklerä dua etmää.
Allahım, sölä, aalamaa – aalamamaa.
Ver bana nasaat, şindi ne yapmaa?
Soruşum sana:

beklemää – beklämemää?

Cannım üü sözü hazır kabletmää.
Yaşamak Sendän, ne taa istemää?
Yalvarcam: “Allah, ver onu sevmää!”

OLSUN ÖLÄ

Olsun ölä, ani gördüynän bän seni
Aramızda ateş çaksın!
Olsun ölä, ani tuttuynan elini,
Gök denizi kıskançlıktan karalansın.
Olsun ölä, ani dattıynan o girgin bakışın,
Canım yıldızlara kalksın.
Yollarımız karşı gelip, ko dolaşsın,
Ecelimiz bizi peşkirlän baalasın.
Çöktüynän karannık,
cannarımız ko urulsun.
Kahır da bir kıpım bizä satsın.
Olsun ölä, ani sevda kendi içkisindä
Acıylan tatlıyı kaarıştırsın!
Olsun ölä...

AYOZUM

Karşı gelerim seninnän düşlerdä,
Da urulup omuzlan, “Afet” deerim.
Bir bakışın bana geler zeedä,
O laf tatlı dudaklardan: “Severim!”

Sän nicä ayo, nicä bir yıldız,
Sän pek yakınsın hem uzaksın.
İnan, bana pek zor sensiz.
Benim yaşamamda sän şafksın.

Kaarlara döşerlär güüdemdä.
Bu iş saklı, ama bilersin,
Hep bir cuvap sendä, bendä:
“Severim bän hem sän seversin!”

Genç hem pek talantlı poet Elena MOKANU duudu 1990-cı yılın Harman ayın (avgust) 17-dä Gagauziyanın Çöşmäküyündä. Yaşaması küçüklüündän beeri sevgi hem kısmet içindä geçti. Nicä deer Elena kendisi: “Küüyümdä küçüklüüm geçti pek kısmetli. Sevmää beni üüretti anam, dayanmaa hem beklemää bobam, tarla erini paaya koymaa malim, evi korumaa düdüm”.

Başardı Komrat “G.Gaydarçı” lişeyini. Şindi başarêr Komrat devlet universitetini. Üç yıl artık GRTda televideniyada gagauzça kolverimnär yapêr. Peet yazmaa başladı 12 yaşından beeri. Peetleri tiparlandı gazetalarda hem peet toplumunlarında. Artık hazır tipardan çıkmaa Elena MOKANUnun ayırı peet kiyadı.

İsüt beni, SEVDAM, koru beni
Zehir suuktan hem yaşlardan,
Başla bana umut eni –
İki kanat altın tüüdüñ!

ANSIZINDAN SEVGİ

Bän sendän istämedim dostluk.
Gözlerin yakêrlar canımı.
Bir kıpım etişmeer pak soluk,
Doldurêr sancı kalibimi.

Nesoy olacek büüñkü sabaa?
Gecelär zeededilär beni.
Sansın yok bendä kabaat,
Ama nesoy sa oldu eni...

Bän beklämedim sendän yardım.
Bulmadım duygulara kantar.
Bakarak gök bakışa, daldım
Bu gökâ seninnän barabar.

Bän sandım, ki kaskatı oldum,
Bän sandım, kabletmeycüm seni,
Ama te güneşlän bän doldum,
Kablettim sıcak kalibini.

ALDADÊRİM

Sünerlär yıldızlar yavaş-yavaş.
Karşlêerim sabaayı canımnan!
Bän kendimä başka düil baş-
Güüdäm dolu, dolu seninnän.
Ama sän sansın bir gölgü-
Bän yaklaşêrim, sän kaçêrsın.
Bu düil haliz sevda – ölä,
Bän aldadêrim – inanêrsın.

Bän sevdayı aarêerim çok,
Yollar bunun için kavrêerim,
Ama fayda bundan hiç yok,
Boşa bän içimi açêrim.
Genä yalan o gözlerin...
Ne yapayım? Biter gölgü da,
Açan sabaa adım-adım
Geler küüyä, geler bana da.

ANANIN ADINDAN

Yaşamak sana ko başlasın
İ bir dost zor kıpımda,
İlkyaz lüzgeri çekindirsin
Kızımı yalpak kanadında.

Yavruuum, sana canım kopêr,
Sän bana başışsın Allahtan.
Yanaamı açan kızım öper,
Yaşlarım akêrlar şenniktän.

Karannık korkutmasın seni,
Çalacam türkü bütün gecä,
Kızıma vererim sesimi –
Canında çalsın ko kemeñçü!

Ne da olmasa, ko korusun Allaa
Bu benim naazlu kuşçaazımı.
Ver umut, sän ver umut bana,
Ani sevecän kızçaazımı.

YANGIN BİTMEDİ

Oldum sana, sevgim kayıp.
E ne yaptık? Ayıp...ayıp...

Yaktım seni bir mum gibi,
Ama te genä sän diri.

Unutturdum, unutmadım,
Oldum uzak adım-adım,
Ama yanêr dudaklarım...
Satıp ta, enidän kurtardım.

Gölgü gibi kaybelmedim.
Bolluk verip, salvermedim.
Göz kapayıp, seni sevdim,
Bu zor yolu kendim seçtim.

Yaktı yara, geçemedi,
Bolluk urää veremedi.
Dönüp, sevgi bir ok urdu,
Da bakışım sendä durdu!

SABAA

Sabaa serin, çili otlar,
Eni, taazä, şen duygular.
Yaamurdan sora usululuk,
Serin, taazä, tatlı soluk.

Te bän – insan, diri, sıcak,
Oldum sana,
topraam, dayak.

Eşil kirez fidannarı
Silkerlär şen dallarını.
Yaprakların uçlarından
Dammêrlar gümüştän çilär.

Güllär sarı, güllär pembä...
Uşakım, kısmetliyim bän.
Küçük canım çemrek düüler,
Sabaa şennii uyandırêr!

DİLSİZ....

Yıldızların eri göktä,
Yaprak dalda büüyür.
Kara biyazlan birliktä
Olêr ölä, ki dolaşêr.
Gecä olmazmış aydınlık,
Sabaa çeketmeer güneşiz,
Bana gündüz da karannık,
Ana dilim, sensiz!

Boodayların eri kırdä,
Sofra sa yokmuş ekmezsiz.
Açlık duyêrim karnımda,
Düil ekmezsiz, dilsiz!

Çöşmä olmazmış damnasız,
Susuz öler insan.
Bekim dilsiz yaşêer hırsız,
Salt dilim bän, inan.

Deniz boyu olmaz kumsuz,
Su donmêr ayazsız.
Dilsiz bän dilim Gagauz,
Millet olmaz dilsiz.

BEKLÄMEDİM

Bu ateşli sevgiyi
Beklämedim, sän inan.
Karşılayıp sabaayı,
Oldum sana eni can.
Dolayları düştirdi,

Başka türlü oldu gök,
Bana kanat ekledi,
Ama uçmaa kuvet yok...

MAMUYA

Mamu, sesimi işit,
Uzaktan seni çaarêrim,
Yol sana – uzun şirit,
Bän sa taa uzaklaşêrim.

Te düşerlär yapraklar,
Onnarı lüzgär daadêr.
Canımda, inan, pek ar.
Yol beni sana çaarêr.

Mamu, sesimi işit,
Bu sabaa gökâ bakêrim...
Gel bana, beni yısıt.

Yalpaklık
sendän beklerim.

Eriyer bitki kaarlara,
Güüdä dolusu soluyêrim...
Şükür, ani bendä var
MAMU...
Bän onu severim!

MALİMÄ

Bän geldim,
sän taa diriysin,
Soluyardın zorcana.
Sän bana umut verdiğin,
Zoru brakıp kendinä.

Gözlerindä görünürdi
Yaşamak susuzluun,
Kan yavaş-yavaş gezêrdi,
Da te heptän durgundu.

Laflar maanasız kalardı,
Baalayamayıp bizi.
Sän yakındın,
sän taa vardın,
Koruyardın havezi...

Yudum-yudum su içêrdin,
Bezbelli, bitki kerä.
Kuvedü erä verêrdin,
Da te katıldın erä.

Güzün bakış – bıçaktı,
Salardı gecä köpek.
Sana orada sıcaktı.
Özlediydim seni pek.

BOBANIN ELLERİ

Geçerlär yıllar
Sansın büük bayırlar;
Kalêrlar geeri,
kalêrlar geeri,

Ama hep aklımda,
Ama hep canımda
Bobanın elleri,
sinirli elleri.

Sofranın başında,
Aulun boyunda,
Her zaman tokatta
Bobam, sevgili bobam.
Te geçti küçüklüüm;

O yıllar sansın tüü
Uçtular, uçtular –
Yolları yok geeri,
Ama ne pek tatlı
Uyudardı beni
Bobanın o kaavi,
o yalpak elleri.

Sofranın başında,
Yortulu avşamda,
“Saa ol” - deerim sana,
Bobam, sevgili bobam.

ATILMADIM

Söz verdim, atılmadım.
Korudum, satamadım.
Kavgaya katılmadım,
Sevdadan da datmadım.

Bekim, oldu yannışlum,
Ama bil, istämedim.
Canımı sana verdim,
Geeri çevirämedim.

Havezi yıllar suulttu,
Buz ama yapamadı.
Bän kaldıydım umutlu –
Umut kurtaramadı.

Neredä gezdi raatlum?
Dolaşkımış yolları.
Sevginin hem yalnızlun
Yok dooru kantarları.

Yalansız seni çaldım,
Ama kısa vakıda.
İçim acıdan yandı,
Sansın keskin rakıdan.

SEVGİ

Herbir işin kendi eri.
Adımnayıp hep ileri
Hem unudup
dönmää geeri,
Kendilerin tam erini
Çoyu aarêer,
Ama arka aşırıya,
Seni, SEVGİ, onnar atêr.

RAAT

Raat, ne raat ...
Uslandı canım.
Duymêerim kabaat,
Ani kör kaldım.
Raat, ürääm sessiz,
Yok hiç bir da ses...

Nerdä vardık biz
Şiridi sän kes.
Raat, gözüm yaşsız,
Yok hiç bir damna...
Kısmetliydik biz...

Unut ta anna.
Üfkelänmä, sus,
Çaarma uzaktan,
Oldu su da buz
Sevda tıynaanda.
Raat, ne raat...
Canımı böldüm,
Duymêerim kabaat,
Ki sensiz öldüm.

Genç çalgıcılarımız 3-cü erleri aldılar

Paskellä karşı İtalyanın Rimini kasabasında geçti halklararası muzuka festivali. Festivali, profesional olmayan çalgıcılara deyni, hazırlêr hem yapêr Evropanın çeşitli kasabalarında İspaniyadan “Fiestalonia Milenio” komiteti. Festivalin lozungu – “Günädän ellän uzanmaa”.

Gagauziyadan festivaldä pay aldılar Valkaneş muzika şkolasının ürencileri İrina KARAKAŞ (fleytada üüredicisinän Mariya İlyiniçna ÇER-

NEVAylan bilä), Anastasiya LAPÇUK hem da Çösmäküüyü muzika şkolasını başaran İrina MARTIŞOVA.

Genç çalgıcılarımız üçü da fastivaldä 3-cü erleri aldılar: İrina KARAKAŞ – fleytada, Anastasiya LAPÇUK hem İrina MARTIŞOVA – pianinoda.

Festivaldä, Valkaneş muzika şkolısından kaarä, pay aldılar ürencilər Kişinev “Evgeniy DOGA” hem Tiraspol muzika şkolalarından hem Belț kasabasının balet studiyasından.

Not. Festivalü gütmüü deyni İrina KARAKAŞa sponsorluk yaptılar Moldova parlamentin deputatı İrina VLAH hem GHT deputatı Roman TÛTİN.

Kurtarıcı Hristozun Hramın 1-ci protodiakonu

Baba Marta ayın 24-dä Moskva hem bütün Rusiya Patriarhı KİRİLL Kurtarıcı Hrisozun Hramında Ayozlu-Troiçalı Sergiy Lavrasının diakonunu Konstantin BARGANı protodiakon yaptı. Paskellä gecesi da Patriarh KİRİLL onu bu Hramının birinci protodiakon yaptı hem Konstantin BARGANa kamilavka (maasuz popaz şapkası) taşımaa hakkını verdi.

Din sistemasına görä Protodiakon – bu kafedral Soboron eparhiyasında baş diakon sayılêr. Protodiakonlar taa çok olêr o popazlar, angıların pek kaavi hem gözäl sesleri var. Slujba yapı-larkana onnar Evangelıyayı okuyêrlar. Bildir hem bu yıl Kurtarıcı Hristozun Hramında, Moskva hem bütün Rusiya Patriarhı KİRİLL Paskellä slujbasını yaparkana, Konstantin BARGAN slujbanın bir parçasını gagauz dilindä okudu.

K. BARGAN Gagauziyada Eparhiya açılması için: “Gagauziyada Eparhiya açmaa deyni büyük bir kolaylık var.

Bunun için hepsi lâüzim savaşsın, haliz popazlar. Bizim klisä adamnarımız diil “diplomat”, ama akıllı olarsalar izmetçi olarsalar, ozaman hepsi olacek. Gagauziya Eparhiyasının kurmasında biz zarar yapmayacez, hem gagauz halkının ruh dengini bozmayacez. Da yakın komuşularımızlan yaşayacez barış, yarıdım hem sevgi içindä.”

Not. K. BARGAN duudu 1984-cü yılda Büyük ayın 20-dä Kongaz küüyündä. Üürendi Moskvadaki din seminariyasında, Ruh akademiyasında. Evli. Üç uşaan (iki çocuk bir da kız) bobası.

Baurçunun eni mezarlında çasovnä klisesi açıldı

Küçük Paskellä günü Baurçu küüyün eni mezarlında gözäl bir çasovnä açıldı. İki yıl geeri, bir aydın hem ayozlu gündä, baurçuluyka Anna İvanovna BOLYŞOVANın aylesinä göktän nur indi, da Anna İvanovnaya geldi fikir Baurçu küüyün eni mezarlında bir Çasovnä klisesi yapmaa. Bu fikiri oollarınnan paylaşıp, Canabisi danıştı Baurçu popazına bu işi hayırlasın deyni da hayırlı sözünü kabletti.

En başta proekt hazırlandı. İnternettän inceleyip artık var olan Çasovnä proektlarını, kendi proektını hazırladılar da işä başladılar. Çasovnänin düzmesindä en büyük işleri hem zaametleri kendi üstüne aldı Anna İvanovnanın büyük oolun, gagauz işadamı Vasiliy KADIN. İşin başarılmasına Vasiliya yardımcı oldular onun eşi Lüdmila KADIN (TUKAN) hem kızları Karina hem Margarita.

Gagauzların adetlerinä görä Çasovnänin düzmesindä pay aldılar hem kendilerindän meciyâ katıldılar

çok insannar. Kimi imäk hazırlayıp ustaları doyurdu, kimi kendi aulundan elektrika verdi, kimi gelip ustalara yardımcı oldu. Çasovnänin düzmesi için annadarkana Vasiliy KADIN şükür etti hepsi bu insannara, ani omuz koydular bu ayozlu iştä, da onnarın hem Allahın yardımınnan Çasovnä kaldırıldı, onun kubeyi hem kryçası kuruldu. Kruça Kievdan alındı. İçindeki resimnär yapıldı.

Bölä, Allahtan gelän neet aslıya çıkarıldı, da, popazlar hem insannar dularınnan ayozlanıp, Küçük Paskelledä Çasovnänin kapuları açıldı.

Foto “Ana Sözü”

SPORT

Aleksandr PETKOV serbest güreçtä çempion

Hederlez ayın 17-19 günnerindä Kişinevda gençlär arasında Moldovanın serbest güreçtä çempionatı oldu. Burada Gagauziyanın regional sport lişeyin üürencisi, güreşçi Aleksandr PETKOV (55 kg) altın medaliyi aldı.

Çempionata Gagauziyadan dört güreşçi katıldı. Onnarı hepsini hazırladı trener İlya ESİR.

Şindi Aleksandr PETKOV başladı hazırlanmaa serbest güreştä Dünnä (Bulgaryada) hem Evropa (Makedoniyada) çempionatlarına.

V.V.TAUKÇİNİN anması için serbest güreş turniri

Hederlez ayın 11-dä Tomayda oldu anılmış gagauz güreşçinin hem trenerin Vladimir Vasilyeviç TAUKÇİNİN anması için 1-ci serbest güreş turniri. Onu hazırlamaa deyni katlanmışlar gagauz işadamları Gagauziyadan, Moldovadan, Ukraynadan hem Rusiyadan: E. N. Kapsamun, V. İ. Staman, K. D. Sibov, V. A. Koltuk, Y. D. Dimçoglo, S. İ. Stamat, F. İ. Karabacak, V. Z. Karabacak, P. Z. Karabacak, Vit. V. Taukçi, V. V. Taukçi, V. V. Bratan, V. S. Berber, İ. S. Berber, D. D. Babov, D. G. Topçu, S. F. Kostandoglo, D. S. Nedälko. Turnirin hazırlanmasında büyük pay aldı Kongaz “Vekil”güreşçi klubun başı Genadiy TULBA.

Turnirin ofițial açılışında Moldova hem Gagauziya Ginnaları çalındı hem Vladimir Vasilyeviç TAUKÇİ için dokumental bir film gösterildi.

Açılışta söz tuttular halklararsı sportta master Genadiy TULBA, Gagauziyanın başkanı Mihail FORMUZAL, GHT deputatları Födör GAGA-

Foto “Ana Sözü”

UZ, Georgiy LEYÇU hem Anatoliy TOPAL, Komrat kasabanın primarı Nikolay DUDUGLU, Tomay küüyün primarı Födör TOPÇU, Kişinevdan hem Moskvadan musaafirlär.

Söz verildi Vladimir Vasilyeviç TAUKÇİNİN eşinä da, angısına Tomay küüyün primarı baaşladı bir bin ley baaşış. Hep para baaşışı Canabisinä yaptılar sportsmennar hem sponsorlar da.

Bundan sora türkücü Olesä TUKAN (anılmış gagauz güreşçisi hem sport treneri Födör TUKANın kızı) çaldı türküyü “Serbest güreşinä Gimm” da turnir başladı.

Turnirdä pay aldılar güreşçilär Gagauziyadan, Moldovadan, Ukraynadan, İzraildän. Turnirdan bittiyän küülülärä hem sportsmennara deyni bir konfert gösterildi.

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindä gazeta

Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindä basilêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 619.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişineu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04

e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com